

Overweging bij Lk. 16, 1-13, zaterdag 17 september 2022

Beste mensen,

Kort na thuiskomst van onze vakantie enkele weken geleden belde een goede vriend mij. We vertelden elkaar over onze vakanties.

Mijn vriend was kort van stof. Ze waren toch maar thuis gebleven, want door de grote en aanhoudende hitte was hun de zin vergaan om lange reizen te ondernemen.

‘We bewaren het uitgespaarde geld voor het volgend jaar’ zei hij. ‘Dan zullen jullie het goed kunnen gebruiken, want alles gaat duurder worden’ antwoordde ik. Toen viel me op wat jullie natuurlijk ook al lang gemerkt hebben:

Elke dag staan kranten bol van nieuws over de te verwachten hoge prijzen voor gas en andere vormen van energie. De miljoenennota die komende dinsdag openbaar gemaakt wordt zal gewag maken van enorme bedragen wordt gezegd.

Niet alleen kranten, maar ook andere media proberen ons te vertellen dat over enige tijd de grote omslag zal komen. De inflatie zal ongekende hoogten bereiken en veel mensen ons zouden tot armoede vervallen. Maar niemand weet te vertellen wanneer precies die omslag zal komen en met hoeveel de prijzen zullen stijgen.

Zo wordt de onzekerheid over onze toekomst, die natuurlijk altijd bestaat, nog verder vergroot. We worden steeds meer onzeker en vragen elkaar om goede raad.

Maar niemand kan nu volledige uitkomst verschaffen. Het wachten is op beslissingen van bovenaf.

En dan horen we vandaag in het evangelie de parabel van de onrechtvaardige rentmeester.

Een kort verhaal dat Jezus aan zijn volgelingen verteld heeft werd na Jezus’ dood aangevuld met raadgevingen over de omgang met geld en goederen. Zoals: Wie betrouwbaar is in het kleinste, is ook onrechtvaardig in het grote. Of: Geen knecht kan twee heren dienen, want hij zal de een haten en de andere liefhebben.

Het zou best kunnen dat Jezus dit soort zinnen ook zelf geuit heeft.

Waarschijnlijker is, zeggen Bijbelwetenschappers, dat deze uitspraken aan Jezus na diens dood aan hem toegeschreven zijn en in de context van de parabel gedacht en geplaatst werden. We zouden het nu ‘tegeltjeswijsheden’ mogen noemen.

Terug naar de parabel zelf.:

Een man die ontslagen wordt door zijn baas, staat een onzekere toekomst te wachten. Hij weet niet wat hij moet doen want hij kan eigenlijk niets. 'Spitten kan ik niet', zegt hij en om te bedelen dat voelt hij beneden zijn waardigheid. Maar hij heeft wel een idee: Hij gaat voor oude schuldeisers van zijn baas hun schulden bij de baas fors verlagen. Wanneer iemand 100 vaten olie schuld moet betalen aan de baas, maakt de rentmeester er op eigen houtje 50 van. En van een schuld van 100 maten tarwe maakt hij 80 maten.

Zo krijgt de baas minder betaald dan aanvankelijk overeengekomen was. De rentmeester bedriegt dus zijn baas. Maar hoopt zo vrienden voor zichzelf te winnen.

In onze taal noemt men dat, steeds vaker overigens, 'een leugentje om bestwil plegen'

En dat bedrieglijke gedrag van de rentmeester wordt door de heer in de parabel ook nog geprezen.

Natuurlijk is de rentmeester strikt genomen oneerlijk, maar ik vermoed dat ook wij zijn bedrog niet zouden afkeuren, gelet op een dreigende toekomst zonder uitzicht voor de rentmeester.

Je zult zelf maar in zo'n situatie terecht komen, denk ik. Misschien dat Jezus dat ook wel bedoeld heeft. Misschien heeft Jezus in deze parabel niet in de eerste plaats oog voor de oneerlijkheid van de rentmeester maar vraagt hij begrip voor deze oer menselijke situatie, de dreiging van economische ondergang, waarin een mens kan terecht komen. Jezus, zo blijkt uit het evangelie had vooral oog voor het feit dat de rentmeester met overleg gehandeld had, dus niet onbezonnen maar weloverwogen een uitweg uit zijn benarde situatie meende gevonden te hebben.

Moge het ook ons niet aan overleg ontbreken in de komende tijden die ongetwijfeld voor iedereen niet eenvoudig zullen zijn.

Amen.